

NACZELNA IZBA PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH

**Przyznanie prawa wykonywania zawodu
pielęgniarki lub położnej niebędącej
obywatelom jednego z państw członkowskich
Unii Europejskiej, zamierzających wykonywać
zawód na terytorium
Rzeczypospolitej Polskiej
- przewodnik**

Stan prawny na dzień 1 stycznia 2012 r.

Niniejszy dokument ma charakter informacyjny i pomocniczy.

Spis treści

I.	Zakres podmiotowy przewodnika	2
II.	Przyznanie prawa wykonywania zawodu cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na osiedlenie się w Rzeczypospolitej Polskiej	3
1.	Kryteria przyznania prawa wykonywania zawodu	3
2.	Wymagane dokumenty.....	3
3.	Zezwolenie na osiedlenie się	4
4.	Znajomość języka polskiego	5
5.	Zaświadczenie o wykonywaniu zawodu pielęgniarki lub położnej na podstawie przepisów obowiązujących w państwie, w którym dotychczas wykonywał zawód	6
6.	Zaświadczenie odpowiedniego organu państwa, którego jest obywatelem, że nie został pozbawiony prawa wykonywania zawodu lub prawo to nie zostało zawieszona i nie toczy się przeciwko niemu postępowanie w sprawie pozbawienia lub zawieszenia prawa wykonywania zawodu.....	6
7.	Świadectwo ukończenia polskiej szkoły pielęgniarskiej lub odpowiednio polskiej szkoły położnych bądź uzyskane w innym państwie świadectwo uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, zgodnie z odrębnymi przepisami.....	6
8.	Pełna zdolność do czynności prawnych.....	9
9.	Stan zdrowia	9
10.	Staż adaptacyjny	9
III.	Przyznanie prawa wykonywania zawodu cudzoziemcowi nieposiadającemu zezwolenia na osiedlenie się w Rzeczypospolitej Polskiej	10
1.	Zakres podmiotowy.....	10
2.	Kryteria przyznania prawa wykonywania zawodu na podstawie art. 35 ust. 3.....	10
IV.	Przyznanie ograniczonego prawa wykonywania zawodu cudzoziemcowi niebędącemu obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej	11
V.	Udział pielęgniarki lub położnej niebędącej obywatelem państw członkowskich UE w naradzie pielęgniarskiej.....	11
VI.	Uwagi końcowe	12
VII.	Podstawa prawna	12
VIII.	Przydatne linki	12

I. Zakres podmiotowy przewodnika

Niniejszy przewodnik ma zastosowanie jedynie w stosunku do **cudzoziemców niebędących obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej**. Należy przy tym pamiętać, że zgodnie z art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnictwie (Dz. U. Nr 174, poz. 1039), przez „państwo członkowskie Unii Europejskiej” należy rozumieć również „państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz Konfederację Szwajcarską”.

W myśl art. 3 pkt 3 tejże ustawy, ilekroć mowa jest o obywatelach państw członkowskich Unii Europejskiej”, należy przez to rozumieć również „członków ich rodzin” w rozumieniu ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043; zm. z 2007r. Nr 120, poz. 818, z 2008r. Nr 216, poz. 1367, z 2010r. Nr 81, poz. 531, z 2011r. Nr 92, poz. 532) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 234, poz. 1694; zm. z 2007r. Nr 120, poz. 818 i Nr 165, poz. 1170, z 2008r. Nr 70, poz. 416 i Nr 180, poz. 1112 i Nr 216, poz. 1367 i Nr 234, poz. 1570 i Nr 227, poz. 1505, z 2009r. Nr 6, poz. 33 i Nr 31, poz. 206 i Nr 95, poz. 790, z 2010r. Nr 81, poz. 531 i Nr 96, poz. 620 i Nr 239, poz. 1593, z 2011r. Nr 131, poz. 764 i Nr 191, poz. 1133).

Osoby, do których ma zastosowanie niniejszy przewodnik, w dalszej części będą określane jako „cudzoziemcy”.

II. Przyznanie prawa wykonywania zawodu cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na osiedlenie się w Rzeczypospolitej Polskiej

1. Kryteria przyznania prawa wykonywania zawodu

Zgodnie z przepisem art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o zawodach pielęgniarstwa i położnej (Dz. U. Nr 174 poz. 1039), okręgowa rada pielęgniarstwa i położnych właściwa ze względu na miejsce przyszłego wykonywania zawodu, może przyznać prawo wykonywania zawodu pielęgniarstwa lub położnej na stałe albo na czas określony cudzoziemcowi, który:

- 1) posiada **zezwolenie na osiedlenie się** w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) włada **językiem polskim w mowie i w piśmie** w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu pielęgniarstwa, położnej,
- 3) przedstawi **zaświadczenie o wykonywaniu zawodu pielęgniarstwa, położnej** na podstawie przepisów obowiązujących w państwie, w którym dotychczas wykonywał zawód,
- 4) przedstawi zaświadczenie odpowiedniego organu państwa, którego jest obywatelem, że **nie został pozbawiony prawa wykonywania zawodu lub prawo to nie zostało zawieszona i nie toczy się przeciwko niemu postępowanie w sprawie pozbawienia lub zawieszona prawa wykonywania zawodu,**
- 5) posiada **świadczenie** ukończenia szkoły pielęgniarstwa lub szkoły położnych bądź uzyskane w innym państwie świadectwo uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne ze świadectwem ukończenia takiej szkoły, zgodnie z odrębnymi przepisami, pod warunkiem że spełnia minimalne wymogi kształcenia określone w przepisach prawa Unii Europejskiej,
- 6) posiada **pełną zdolność do czynności prawnych,**
- 7) posiada **stan zdrowia pozwalający na wykonywanie zawodu pielęgniarstwa lub wykonywanie zawodu położnej,**
- 8) odbył **roczny staż adaptacyjny** we wskazanym podmiocie leczniczym¹,
- 9) wykazuje nienaganną postawę etyczną.

2. Wymagane dokumenty

Cudzoziemiec zamierzający wykonywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zawód pielęgniarstwa lub położnej, powinien przedstawić okręgowej radzie pielęgniarstwa i położnych następujące dokumenty:

- 1) **wniosek** o przyznanie prawa wykonywania zawodu pielęgniarstwa lub położnej i wpis do rejestru pielęgniarstwa i położnych,
- 2) kopię **karty pobytu,**
- 3) dokument poświadczający **znajomość języka polskiego** w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu pielęgniarstwa lub położnej,
- 4) **zaświadczenie o wykonywaniu zawodu pielęgniarstwa lub położnej** na podstawie przepisów obowiązujących w państwie, w którym dotychczas wykonywał zawód,
- 5) zaświadczenie odpowiedniego organu państwa, którego jest obywatelem, że **nie został pozbawiony prawa wykonywania zawodu lub prawo to nie zostało zawieszona**

¹ nie stosuje się do cudzoziemców, którzy ukończyli szkołę pielęgniarstwa lub szkołę położnych w Rzeczypospolitej Polskiej (art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej)

i nie toczy się przeciwko niemu postępowanie w sprawie pozbawienia lub zawieszenia prawa wykonywania zawodu,

- 6) a) **świadectwo** ukończenia polskiej szkoły pielęgniarzkiej lub odpowiednio polskiej szkoły położnych, bądź
b) uzyskane w innym państwie **świadectwo uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne** wraz z zaświadczeniem o uznaniu świadectwa za równorzędne
- 7) oświadczenie wnioskodawcy o posiadaniu **pełnej zdolności do czynności prawnych**
- 8) **zaświadczenie lekarskie** potwierdzające stan zdrowia pozwalający na wykonywanie zawodu pielęgniarzki lub wykonywanie zawodu położnej,
- 9) 2 zdjęcia o wymiarach 24x28 mm.

3. Zezwolenie na osiedlenie się

Cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na osiedlenie się, wydaje się kartę pobytu, która w okresie jej ważności potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uprawnia, wraz z dokumentem podróży, do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy. Kartę pobytu wydaje się jednak także cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony albo zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE. Nie powinny powstać wątpliwości, jakie zezwolenie zostało cudzoziemcowi udzielone, bowiem informacja taka jest zamieszczona na karcie pobytu.

Zezwolenie na osiedlenie się jest udzielane na czas nieoznaczony.

Pomimo że art. 35 ust. 1 ustawy o zawodach pielęgniarzki i położnej przewiduje możliwość przyznania cudzoziemcowi prawa wykonywania zawodu na stałe albo na czas określony, nie ma obecnie faktycznej możliwości przyznania prawa wykonywania zawodu na czas określony. Sytuacja ta wynika z niedostosowania wzoru zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu (wzór zaświadczenia stanowi załącznik do rozporządzenia Ministra Zdrowia z 3 listopada 1999 roku w sprawie wzoru zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu pielęgniarzki lub położnej i wzoru zaświadczenia o ograniczonym prawie wykonywania zawodu pielęgniarzki lub położnej – Dz. U. z 1999 r. Nr 97, poz. 1137)² do przepisów ustawy. W zaświadczeniu tym nie ma miejsca na wpisanie terminu, na jaki przyznano prawo wykonywania zawodu, zaś jak stanowi ustawa, zaświadczenie jest wydawane według ustalonego wzoru. Zgodnie z powyższym, cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na osiedlenie się w Rzeczypospolitej Polskiej, **okręgowa rada pielęgniarzek i położnych może przyznać prawo wykonywania zawodu jedynie na stałe.**

² na mocy art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarzki i położnej przepisy wykonawcze zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarzki i położnej

4. Znajomość języka polskiego

Znajomość języka polskiego jest ważnym elementem wpływającym na pacjenta. Pielęgniarka lub położna, zamierzająca wykonywać zawód na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, musi władać językiem polskim w mowie i w piśmie w zakresie koniecznym do wykonywania zawodu. Szczegółowy zakres znajomości języka polskiego, konieczny do wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej w odniesieniu do obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, jest określony w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 30 kwietnia 2004 roku (Dz. U. Nr 104, poz. 1102 ze zm.)³. Mimo, że zakres podmiotowy rozporządzenia jest określony, słusznym wydaje się stosowanie go przez analogię również do cudzoziemców niebędących obywatelami państw członkowskich wymienionych wyżej organizacji. Nie jest tu bowiem istotne obywatelstwo, a zdolność efektywnego porozumiewania się z pacjentami i współpracownikami, zapewniająca możliwość bezpiecznego dla pacjenta wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej.

Nie istnieją przepisy wykonawcze w tym zakresie, jednak najwłaściwsze wydaje się potwierdzenie znajomości języka polskiego za pomocą odpowiedniego dokumentu.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 października 1999 roku o języku polskim (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 224), cudzoziemiec otrzymuje urzędowe poświadczenie znajomości języka polskiego po zdaniu egzaminu przed państwową komisją kwalifikacyjną. Więcej informacji na temat poświadczania znajomości języka polskiego można odnaleźć na stronie internetowej Biura Uznanalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej oraz na stronie Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego (<http://certyfikatpolski.pl/>).

Znajomość języka polskiego może zostać udowodniona również w inny sposób. Trudno oczekiwać od cudzoziemca, który ukończył w Polsce studia (prowadzone w języku polskim) dodatkowych dokumentów poświadczających znajomość języka polskiego. Każda sprawa powinna być rozpatrzona indywidualnie, zatem jeśli okręgowa rada pielęgniarek i położnych nie ma żadnych wątpliwości w przedmiocie władania przez wnioskodawcę językiem polskim na poziomie niezbędnym do wykonywania zawodu, nie powinna wymagać dokumentów poświadczających ten stan rzeczy. Może więc wystąpić sytuacja, że do potwierdzenia znajomości języka wystarczy pisemne oświadczenie wnioskodawcy. Okręgowa rada pielęgniarek i położnych powinna w tym zakresie pamiętać o swoim ustawowym obowiązku, jakim jest sprawowanie pieczy i nadzoru nad należyтым wykonywaniem zawodu pielęgniarki i położnej.

³ na mocy art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej przepisy wykonawcze zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej

5. Zaświadczenie o wykonywaniu zawodu pielęgniarki lub położnej na podstawie przepisów obowiązujących w państwie, w którym dotychczas wykonywał zawód

Zaświadczenie powinno być wydane przez właściwe władze państwa, w którym pielęgniarka lub położna wykonywała zawód oraz przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego.

6. Zaświadczenie odpowiedniego organu państwa, którego jest obywatelem, że nie został pozbawiony prawa wykonywania zawodu lub prawo to nie zostało zawieszono i nie toczy się przeciwko niemu postępowanie w sprawie pozbawienia lub zawieszenia prawa wykonywania zawodu

Każdy przypadek powinien być rozpatrzony indywidualnie. Odnośnie przedmiotowego zaświadczenia należy uwzględnić regulacje prawne obowiązujące w państwie, którego wnioskodawca jest obywatelem. W sytuacji, gdy w tym państwie nie funkcjonuje samorząd zawodowy a sprawy związane z odpowiedzialnością zawodową są rozpatrywane przez sądy powszechne, dokumentem właściwym będzie **zaświadczenie o niekaralności**.

Wraz z dokumentem powinno być przedstawione jego tłumaczenie dokonane przez tłumacza przysięgłego. Zaświadczenie powinno być przedstawione w okresie **3 miesięcy od dnia wydania**.

7. Świadectwo ukończenia polskiej szkoły pielęgniarskiej lub odpowiednio polskiej szkoły położnych bądź uzyskane w innym państwie świadectwo uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, zgodnie z odrębnymi przepisami

a) dyplomy ukończenia szkół wyższych

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 24 lutego 2006 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów wyższych uzyskanych za granicą (Dz. U. Nr 37, poz. 255, zm. z 2007r. Nr 249, poz. 1865, z 2008r. Nr 199, poz.1229), **nostryfikacji dyplomu ukończenia studiów wyższych dokonuje rada jednostki organizacyjnej uczelni**, uprawnionej do nadawania stopnia doktora określonej dziedziny nauki oraz dyscyplin naukowych odpowiadających kierunkowi studiów wyższych, którego ukończenie potwierdzono dyplomem uzyskanym za granicą. W praktyce będzie to rada wydziału prowadzącego dany kierunek studiów.

Osoba ubiegająca się o nostryfikację dyplomu ukończenia studiów wyższych uzyskanego za granicą, wnosi do wybranej rady wydziału podanie wraz z następującymi załącznikami:

- 1) oryginałem **dyplomu** uzyskanego za granicą;
- 2) kopią **świadectwa szkolnego, świadectwa dojrzałości lub dyplomu ukończenia studiów wyższych**, na podstawie którego kandydat został przyjęty na studia zakończone wydaniem dyplomu uzyskanego za granicą, o uznanie którego się ubiega;
- 3) **życiorysem** w języku polskim;
- 4) **oświadczeniem**, że dyplom uzyskany za granicą nie stanowił dotychczas przedmiotu postępowania nostryfikacyjnego w żadnej polskiej uczelni.

Rada wydziału może zażądać:

- 1) **legalizacji dyplomu**, który ma zostać uznany, przez konsula Rzeczypospolitej Polskiej urzędującego w państwie, w którym został uzyskany dyplom, lub przedstawicielstwo dyplomatyczne lub konsularne państwa, w którego systemie

edukacji działa instytucja, która wydała dyplom, z tym zastrzeżeniem, że jeżeli dyplom został wydany przez instytucję działającą w systemie edukacji państwa będącego stroną Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 112, poz. 938 i 939), rada wydziału może zażądać przedstawienia apostille, umieszczonej na oryginale dyplomu albo dołączonej do dokumentu;

- 2) przedstawienia dokumentów stwierdzających **przebieg studiów**, w szczególności indeksu, arkusza ocen, suplementu do dyplomu lub przedstawienia pracy dyplomowej;
- 3) tłumaczenia na język polski dokumentów, o których mowa w pkt 1 i 2, oraz dokumentów stwierdzających przebieg studiów, o których mowa w pkt 2, sporządzonego lub poświadczonego przez właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej lub przez tłumacza przysięgłego wpisanego na listę tłumaczy przysięgłych prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości.

Postępowanie nostryfikacyjne kończy się uchwałą rady w sprawie:

- 1) uznania dyplomu uzyskanego za granicą za równorzędny z dyplomem ukończenia studiów wyższych uzyskanym w kraju
- 2) odmowy uznania dyplomu uzyskanego za granicą.

Przed podjęciem uchwały w sprawie uznania albo odmowy uznania dyplomu Rada wydziału, w terminie 3 miesięcy od dnia przedstawienia przez kandydata wszystkich niezbędnych dokumentów, może podjąć uchwałę o konieczności zaliczenia przez kandydata zajęć dydaktycznych lub zdania określonych egzaminów. W przypadku podjęcia uchwały o konieczności zaliczenia przez kandydata zajęć dydaktycznych lub zdania określonych egzaminów postępowanie nostryfikacyjne zostaje zakończone w terminie miesiąca od dnia wpływu dokumentów potwierdzających wykonanie tej uchwały.

Od uchwał w sprawie uznania lub odmowy uznania dyplomu uzyskanego za granicą za równorzędny, kandydatowi przysługuje odwołanie do senatu uczelni.

W przypadku podjęcia uchwały o uznaniu dyplomu, jednostka organizacyjna uczelni wydaje kandydatowi zaświadczenie potwierdzające równorzędność dyplomu uzyskanego za granicą z dyplomem ukończenia studiów wyższych uzyskanym w kraju. **Zaświadczenie to należy okazywać łącznie z oryginałem dyplomu uzyskanego za granicą** i w ten sposób należy je przedstawić okręgowej radzie pielęgniarek i położnych.

b) świadectwo ukończenia szkół średnich

Zgodnie z art. 93 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572; zm. z 2003r. Nr 137, poz. 1304, z 2004r. Nr 109, poz. 1161 i Nr 69, poz. 624 i Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005r. Nr 17, poz. 141 i Nr 131, poz. 1091 i Nr 122, poz. 1020 i Nr 167, poz. 1400 i Nr 94, poz. 788 i Nr 249, poz. 2104, z 2006r. Nr 144, poz. 1043 i Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007r. Nr 42, poz. 273 i Nr 80, poz. 542 i Nr 120, poz. 818 i Nr 115, poz. 791 i Nr 80, poz. 542 i Nr 181, poz. 1292 i Nr 180, poz. 1280, z 2008r. Nr 70, poz. 416 i Nr 145, poz. 917 i Nr 216, poz. 1370 i Nr 145 poz. 917 i Nr 235, poz. 1618, z 2009r. Nr 31, poz. 206 i Nr 56, poz. 458 i Nr 219, poz. 1705 i Nr 157, poz. 1241, z 2010r. Nr 44, poz. 250 i Nr 54, poz. 320 i Nr 148, poz. 991 i Nr 127 poz. 857, z 2011r. Nr 106, poz. 622 i Nr 112, poz. 654 i Nr 149, poz. 887) świadectwa szkolne oraz świadectwa maturalne uzyskane za granicą uznaje się za równorzędne świadectwom ukończenia odpowiednich szkół publicznych i świadectwom dojrzałości określonym w

ustawie, na zasadach przewidzianych w umowach międzynarodowych. Natomiast w przypadku braku odpowiednich umów świadectwa te mogą być uznane za równorzędne odpowiednim polskim świadectwom w drodze nostryfikacji, dokonywanej przez kuratora oświaty na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 kwietnia 2006 r. w sprawie nostryfikacji świadectw szkolnych i świadectw maturalnych uzyskanych za granicą (Dz. U. z 2006 r. Nr 63, poz. 443).

W myśl przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 kwietnia 2006 r. (Dz. U. Nr 63, poz. 443), nostryfikacji świadectw uzyskanych za granicą dokonuje **kurator oświaty**, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o nostryfikację, a w przypadku braku takiego miejsca – kurator oświaty właściwy ze względu na siedzibę instytucji, w której osoba zamierza złożyć świadectwo uzyskane za granicą.

Osoba ubiegająca się o nostryfikację świadectwa uzyskanego za granicą składa:

- 1) **wniosek** o przeprowadzenie nostryfikacji
- 2) **oryginał świadectwa albo jego duplikat** zalegalizowany przez konsula Rzeczypospolitej Polskiej urzędującego w państwie, w którym został wydany dokument, z tym zastrzeżeniem, że jeżeli świadectwo uzyskane za granicą zostało wydane przez instytucję działającą w systemie edukacji państwa będącego stroną Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 112, poz. 938 i 939), osoba ubiegająca się o nostryfikację świadectwa uzyskanego za granicą wraz z wnioskiem o przeprowadzenie nostryfikacji, składa oryginał świadectwa albo jego duplikat albo kopię potwierdzoną notarialnie za zgodność z oryginałem z umieszczoną na dokumencie albo dołączoną apostille. W przypadku złożenia kopii świadectwa potwierdzonej notarialnie za zgodność z oryginałem, należy przedstawić organowi nostryfikacyjnemu do wglądu oryginał świadectwa albo jego duplikat.

Jeżeli instytucja, która wydała świadectwo za granicą, działa w systemie edukacji innego państwa niż to, na którego terytorium prowadzone było kształcenie, osoba ubiegająca się o nostryfikację składa oryginał świadectwa albo jego duplikat, zalegalizowane przez:

- 1) konsula Rzeczypospolitej Polskiej urzędującego w państwie, w którym działa szkoła, albo
- 2) konsula Rzeczypospolitej Polskiej urzędującego w państwie, w którego systemie edukacji działa szkoła, albo
- 3) akredytowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny państwa, w którego systemie edukacji działa szkoła, lub akredytowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny państwa, w którym prowadzone było kształcenie.

Do wniosku należy również dołączyć **dokument przedstawiający przebieg kształcenia**, obejmujący w szczególności wykaz zajęć edukacyjnych ze wskazaniem uzyskanych z nich ocen oraz liczby godzin przeznaczonych na realizację zajęć edukacyjnych.

Jeśli świadectwo, o nostryfikację którego się wnosi, uprawnia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe do każdego typu szkół wyższych w państwie, w którego systemie edukacji działa instytucja wydająca świadectwo, nie zawiera adnotacji stwierdzającej to uprawnienie, do wniosku należy dołączyć potwierdzenie tego uprawnienia wydane przez:

- 1) władze oświatowe państwa, w którego systemie edukacji wydano świadectwo, albo

- 2) akredytowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny państwa, w którego systemie edukacji wydano świadectwo, albo
- 3) konsula Rzeczypospolitej Polskiej urzędującego w państwie, w którego systemie edukacji wydano świadectwo.

Dokumenty, **sporządzone w języku obcym**, należy złożyć **wraz z tłumaczeniem na język polski** sporządzonym lub poświadczonym przez:

- 1) tłumacza przysięgłego wpisanego na listę tłumaczy przysięgłych prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości albo
- 2) konsula Rzeczypospolitej Polskiej urzędującego w państwie, w którym został wydany dokument.

Po stwierdzeniu spełnienia przez osobę ubiegającą się o nostryfikację świadectwa uzyskanego za granicą warunków określonych w rozporządzeniu, kurator oświaty wydaje zaświadczenie. **Zaświadczenie jest ważne łącznie z oryginałem świadectwa uzyskanego za granicą albo jego duplikatem** i w ten sposób należy je przedstawić okręgowej radzie pielęgniarek i położnych.

8. Pełna zdolność do czynności prawnych

Do udowodnienia pełnej zdolności do czynności prawnych wystarczające jest odpowiednie **oświadczenie wnioskodawcy**.

9. Stan zdrowia

Stan zdrowia wnioskodawcy musi pozwalać na wykonywanie zawodu pielęgniarki lub położnej. Powinien być potwierdzony aktualnym **zaświadczeniem lekarskim** wydanym **przez polskiego lekarza**.

10. Staż adaptacyjny

Cudzoziemiec ubiegający się o prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej, zobowiązany jest do uprzedniego odbycia **rocznego stażu adaptacyjnego we wskazanym podmiocie leczniczym**. Okręgowa rada pielęgniarek i położnych może przyznać cudzoziemcowi niebędącemu obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, **ograniczone prawo wykonywania zawodu na czas odbycia stażu adaptacyjnego**, o ile spełnia następujące warunki:

- 1) włada językiem polskim w mowie i piśmie w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej,
- 2) posiada **świadectwo** ukończenia szkoły pielęgniarskiej lub szkoły położnych bądź uzyskane w innym państwie świadectwo uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne ze świadectwem ukończenia takiej szkoły, zgodnie z odrębnymi przepisami, pod warunkiem że spełnia minimalne wymogi kształcenia określone w przepisach prawa Unii Europejskiej,
- 3) posiada **pełną zdolność do czynności prawnych**
- 4) posiada **stan zdrowia** pozwalający na wykonywanie zawodu pielęgniarki lub wykonywanie zawodu położnej.

Obowiązek odbycia stażu adaptacyjnego **nie dotyczy osoby, która ukończyła studia pielęgniarские lub położnicze w Polsce.**

Koszty stażu adaptacyjnego ponosi odbywający staż. Zasady finansowania stażu adaptacyjnego reguluje umowa zawarta między odbywającym staż adaptacyjny a podmiotem przyjmującym na staż.

Minister Zdrowia określi w drodze rozporządzenia:

- 1) ramowy program stażu adaptacyjnego
- 2) sposób i tryb odbywania oraz zaliczenia stażu adaptacyjnego
- 3) szczegółowy zakres uprawnień zawodowych pielęgniarki i położnej w okresie odbywania stażu adaptacyjnego,
- 4) warunki, jakie powinien spełniać podmiot leczniczy, w którym odbywają się staże adaptacyjne.

III. Przyznanie prawa wykonywania zawodu cudzoziemcowi nieposiadającemu zezwolenia na osiedlenie się w Rzeczypospolitej Polskiej

1. Zakres podmiotowy

Na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej, okręgowa rada pielęgniarek i położnych może przyznać prawo wykonywania zawodu cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na osiedlenie się. Na podstawie art. 35 ust. 3, okręgowa rada pielęgniarek i położnych może przyznać prawo wykonywania zawodu na czas określony, cudzoziemcowi nieposiadającemu zezwolenia na osiedlenie się, który spełnia warunki określone w art. 35 ust. 1 pkt 2-8.

2. Kryteria przyznania prawa wykonywania zawodu na podstawie art. 35 ust. 3.

Przepis art. 35 ust. 3 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej stanowi, iż okręgowa rada pielęgniarek i położnych może przyznać prawo wykonywania zawodu osobie **nieposiadającej zezwolenia na osiedlenie się** w Rzeczypospolitej Polskiej, o ile spełnia ona następujące warunki:

- 1) włada **językiem polskim w mowie i w piśmie** w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej,
- 2) przedstawi **zaświadczenie o wykonywaniu zawodu pielęgniarki lub położnej** na podstawie przepisów obowiązujących w państwie, w którym dotychczas wykonywała zawód,
- 3) przedstawi zaświadczenie odpowiedniego organu państwa, którego jest obywatelem, że **nie został pozbawiony prawa wykonywania zawodu lub prawo to nie zostało zawieszane i nie toczy się przeciwko niemu postępowanie w sprawie pozbawienia lub zawieszenia prawa wykonywania zawodu,**
- 4) posiada świadectwo ukończenia szkoły pielęgniarской lub szkoły położnych bądź uzyskane w innym państwie świadectwo uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne ze świadectwem ukończenia takiej szkoły, zgodnie z odrębnymi

- przepisami, pod warunkiem że spełnia minimalne wymogi kształcenia określone w przepisach prawa Unii Europejskiej,
- 5) ma pełną zdolność do czynności prawnych,
 - 6) posiada stan zdrowia pozwalający na wykonywanie zawodu pielęgniarki lub wykonywanie zawodu położnej,
 - 7) odbył roczny staż adaptacyjny.

IV. Przyznanie ograniczonego prawa wykonywania zawodu cudzoziemcowi niebędącemu obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej

W myśl art. 36 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej, okręgowa rada pielęgniarek i położnych przyznaje **ograniczone prawo wykonywania zawodu na czas odbycia stażu adaptacyjnego** lub kształcenia podyplomowego cudzoziemcowi niebędącemu obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, który:

- 1) włada językiem polskim w mowie i piśmie w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej,
- 2) posiada **świadectwo** ukończenia szkoły pielęgniarskiej lub szkoły położnych bądź uzyskane w innym państwie świadectwo uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne ze świadectwem ukończenia takiej szkoły, zgodnie z odrębnymi przepisami, pod warunkiem że spełnia minimalne wymogi kształcenia określone w przepisach prawa Unii Europejskiej
- 3) posiada **pełną zdolność do czynności prawnych**,
- 4) posiada **stan zdrowia** pozwalający na wykonywanie zawodu pielęgniarki lub wykonywanie zawodu położnej.

V. Udział pielęgniarki lub położnej niebędącej obywatelem państw członkowskich UE w naradzie pielęgniarskiej

Zgodnie z art. 25 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej, pielęgniarka lub położna o **odpowiednio wysokich kwalifikacjach, nieposiadająca prawa wykonywania zawodu w Rzeczypospolitej Polskiej**, ale posiadająca to prawo w innym państwie, może brać udział w naradzie pielęgniarskiej oraz udzielać świadczeń wymienionych w art. 4 ust.1 lub art. 5 ust. 1 ustawy, których potrzeba wynika z narady, jeżeli została zaproszona przez:

- 1) szpitale lub instytuty badawcze, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654),
- 2) Naczelną Radę Pielęgniarek i Położnych lub właściwą okręgową radę pielęgniarek i położnych.
- 3) pielęgniarkę lub położną posiadającą prawo wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, każdorazowo po uzyskaniu zgody właściwej okręgowej rady pielęgniarek i położnych.

VI. Uwagi końcowe

Zgodnie z przepisem art. 35 ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położnictwa, przyznanie prawa wykonywania zawodu cudzoziemcom odbywa się na zasadzie uznaniowości. Świadczy o tym jednoznacznie zwrot „może przyznać”. Wszelkie rozstrzygnięcia w przedmiocie przyznania lub odmowy przyznania prawa wykonywania zawodu powinny uwzględniać jednostkową sytuację faktyczną i prawną wnioskodawcy. Okręgowa rada pielęgniarek i położnych, podejmując decyzję, powinna mieć przede wszystkim na uwadze jedno z podstawowych zadań samorządu pielęgniarek i położnych, jakim jest sprawowanie pieczy i nadzoru nad należyтым wykonywaniem zawodu pielęgniarstwa i położnictwa.

VII. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnictwa (Dz. U. Nr 174 poz. 1039).
2. Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 174, poz. 1038).
3. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (t.j. Dz. U. z 2006 r., Nr 234, poz. 1694 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 43, poz. 224, z późn. zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu znajomości języka polskiego, koniecznego do wykonywania zawodu pielęgniarstwa, położnictwa przez obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej (Dz. U. Nr 104, poz. 1102 ze zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 24 lutego 2006 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów wyższych uzyskanych za granicą (Dz. U. Nr 37, poz. 255, ze zm.)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 kwietnia 2006 r. w sprawie nostryfikacji świadectw szkolnych i świadectw maturalnych uzyskanych za granicą (Dz. U. z 2006 r. Nr 63, poz. 443).

VIII. Przydatne linki

www.buwiwm.edu.pl

www.mz.gov.pl

certyfikatpolski.pl